



**Povjerenstvo za fiskalnu politiku**

**KLASA: 021-19/20-10-01**

**BROJ: 6524-3-20-**

Zagreb, 30. ožujka 2020.

**PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA  
PREDSJEDNIKU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE  
POTPREDSJEDNIKU VLADE I MINISTRU FINACIJA  
REPUBLIKE HRVATSKE  
ODBOR ZA FINACIJE I DRŽAVNI PRORAČUN  
HRVATSKOGA SABORA  
SREDSTVIMA JAVNOGA PRIOPĆAVANJA**

**5. stajalište Povjerenstva za fiskalnu politiku o gospodarskim i fiskalnim  
posljedicama epidemije bolesti COVID-19, te primjeni fiskalnih pravila  
tijekom kriznog razdoblja**

**Pandemija bolesti COVID-19 uzrokovana virusom SARS-CoV-2 i mjere za obuzdavanje njenog širenja veliki su šok za svjetsko i hrvatsko gospodarstvo i stanje javnih financija.** Veliko usporavanje gospodarskih aktivnosti dovest će do snažnog pada javnih prihoda. Istodobno će provedba nužnih zdravstvenih intervencija, spašavanje i podrška posrnulom gospodarstvu tijekom i nakon epidemije utjecati i na porast javne potrošnje. Sve će to dovesti do znatnog porasta proračunskog manjka i javnog duga.

**Povjerenstvo podsjeća da Zakon o fiskalnoj odgovornosti i pravila Pakta o stabilnosti i rastu Europske unije prepoznaju mogućnost nastanka sličnih poremećaja i omogućavaju primjeren odgovor fiskalne politike radi ublažavanja negativnih posljedica krize.** Tako Zakon o fiskalnoj odgovornosti u čl.10(3) predviđa mogućnost privremenog odgađanja primjene fiskalnih pravila u slučaju izvanrednih okolnosti, sukladno pravilima Europske unije, pod uvjetom da se time ne ugrožava fiskalna održivost u srednjem roku. Pravila Pakta o stabilnosti i rastu dozvoljavaju privremeni porast proračunskog deficita u dva slučaja, pod uvjetom da se time ne ugrožava fiskalna održivost u srednjem roku. Prvi slučaj se odnosi se nastanak događaja izvan kontrole države, u kojem je dozvoljeno financiranje dodatnih aktivnosti izravno povezanih s tim događajem. Drugi slučaj, koji je sada aktiviran po prvi put, odnosi se na stanje duboke ekonomske krize na razini Europske unije te omogućuje snažniji i koordinirani fiskalni odgovor na razini cijele Europske unije.

**Povjerenstvo smatra kako je Odlukom o proglašenju epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2 od 11. ožujka 2020. prepoznato postojanje izvanrednih okolnosti iz čl.10. Zakona o fiskalnoj odgovornosti te poziva Vladu RH da donese Odluku o privremenom odgađanju primjene fiskalnih pravila.**

Privremeno odgađanje primjene fiskalnih pravila omogućit će Vladi RH poduzimanje mjera za otklanjanje zdravstvenih, društvenih, gospodarskih i svih drugih posljedica ove epidemije koje će gotovo sigurno negativno utjecati na javne financije u kratkom roku. Bez obzira na privremeno odgađanje primjene fiskalnih pravila, **Povjerenstvo naglašava da je u ovako složenoj situaciji i dalje nužno voditi računa o dugoročnoj održivosti javnih financija.**

Mjere fiskalne politike povezane s epidemijom mogu se podijeliti na tri skupine. Prva se odnosi na financiranje zdravstvene intervencije radi suzbijanje epidemije. Druga skupina mjera odnosi se na nužnu financijsku podršku radnicima i gospodarskim subjektima koji su posebno pogođeni epidemijom radi zadržavanja potencijala hrvatskog gospodarskog i njihovog što bržeg i lakšeg aktiviranja nakon normalizacije stanja. Treća skupina mjera odnosi se na povećanje javne potrošnje i investicija radi poticanja domaće aktivnosti u razdoblju jenjavanja epidemije. Takve mjere mogu u kratkom roku dodatno opteretiti državni proračun, ali su nužne za reaktiviranje gospodarske aktivnosti i osiguranje dugoročne održivosti javnih financija.

**Povjerenstvo ističe i kako Vlada prilikom donošenja mjera tijekom trajanja izvanrednih okolnosti može odstupiti od ciljane razine proračunskog manjka i smanjenja javnog duga, ali te mjere ujedno moraju biti kratkotrajne i ciljane kako bi se u što bržem i kraćem roku riješile društvene i gospodarske posljedice epidemije.**

**S tim u vezi, Povjerenstvo poziva Vladu RH, jedinice lokalne uprave, te druga tijela u javnom sektoru, da čim prije razmotre promjenu planiranih aktivnosti u Državnom proračunu i drugim financijskim planovima za 2020. godinu kako bi se što bolje mogao iskoristiti ograničeni fiskalni potencijal za financiranje nužnih mjera za borbu protiv posljedica epidemije.**